

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1705

II. De Clericalis vitae Honestate Interna.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62668](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62668)

clericum esse asserentis, confessione clericatum probari, scripsit Cravetta *Consl. 93. n. 4.* non quidem quoad titulum, ut aliis adminiculis non concurrentibus ex ea sola in Petitorio beneficium colliganti adjudicetur: sed, ut saltem obtineat in Possessorio, & confessio silentium imponatur; quia in hoc iudicio leviores probationes admittuntur, Felin. *in c. Olim 25. de Rescript. n. 10. cit.* Cravetta à n. 4. & Mascard. *concl. 305. à n. 6.* Addenda his sunt deducenda ad Rubr. de Cleric. peregrinis à n. 7.

ARTICULUS II.

De Clericalis Vitæ Honestate Interna.

SUMMARIUM.

13. *Honestas vitæ Clericalis vel Interna vel Externa est.*
14. *Interna intentionem Deo in Clericalitu serviendi,*
15. *Et anima seu conscientia puritatem exposcit.*
16. *Primam Tonsuram sine intentione illa recipiens non vacat culpâ:*
17. *Quæ tamen verisimilius non est lethalia.*
18. *Parochiam sine Sacerdotii recipiendi intentione acceptans, tenetur ad fructuum restitutionem:*
19. *A qua excusatur ejusmodi intentionem habens solummodo conditionatam:*
20. *Non etiam, qui de Sacerdotali Ordine recipiendo dubius hæret.*
21. *Alias dignitates & beneficia sine annexi Ordinis recipiendi intentione acceptans, perceptos inde fructus ipso jure non amittit.*

22. *Illis tamen & beneficium est privandum.*
23. *Ex parochiali beneficio, sine Sacerdotii recipiendi intentione obtentò, percepti fructus restituendi sunt ante omnem sententiam:*
24. *Nisi mutata voluntate ad Sacerdotium intra annum promoveatur.*
25. *Post illud bonâ fide obtentum à Sacerdotii recipiendi intentione recedens, neque ante,*
26. *Neque post mutatam voluntatem perceptos fructus ante sententiam restituere tenetur.*
27. *Eosdem restituere non tenetur, qui parochiam acceptat animò resignandi:*
28. *Nisi Sacerdotalis Ordinis recipiendi careat voluntate.*
29. *Conscientia puritas Sacramenti ministro cuicumque necessaria est, non ad valorem:*
30. *Sed ad honestatem administrationis:*
31. *Ante quam Gratia Status non procurans, peccat mortaliter:*
32. *Extra casum necessitatis, illius procuracionem non admittentis.*
33. *Alia, quàm administrationis Sacramenti ratio est Ordinis actuum aliorum.*
34. *Pro Eucharistia sumptione Gratia Status procurandus est per Confessionem Sacramentalem:*
35. *Consuetudine contrariâ, quod præceptò Divinò adversetur, non obstante.*

Vitæ morumque Honestas, Clericis omnibus, præsertim Sacerdotibus curatis & constitutis in dignitate, præscripta duplex est: Interna una, altera Externa: quarum

quarum illa subiecta est iudicio folius Dei, qui solus cor hominis intuetur, 1. Reg. cap. 16. v. 7. istam verò intueri & diiudicare etiam hominibus est datum, c. Sicut tuus 33. & c. Tua 34. de Simonia.

14. Illa sive Interna honestas exposcit duo, rectitudinem Intentionis, & Animæ seu conscientia puritatem, Wagnereck ad hanc Rubr. not. 2.

Rectam intentionem ut clericus habeat, necesse est; ut non sequiore aliquò merè que terrenò: sed caelesti ac supernaturali motivò, Deòque in Ecclesia deservendi studio ductus primà Tonturà & Ordinibus Ecclesiasticis initiatur: atque ad beneficia & dignitates Ecclesiasticas promoveri se patiatur aut curet, non tam consequendi ex illis provenientis emolumenti seu commodi temporalis, quàm obeundi officii seu ministerii spiritualis &, si quæ illis annexa est, animarum curæ per Sacramentorum aliorumque Divinorum administrationem, aut Ecclesiasticæ jurisdictionis exercitium gerendæ; horum enim intuitu beneficia & dignitates Ecclesiasticæ clericis conferuntur, c. fin. de Rescript. in 6. & l. Generaliter § 2. §. 1. C. de Episc. & cleric. Hinc certè S. Synodi Tridentinae Patres non Ordinibus solum, sed primà quoque Tonturà initiari vetant eos, De quibus probabilis conjectura non est, eos ut Deo fidelem cultum præstent, hoc vitæ genus elegisse, Sess. 23. cap. 4. de Reformat. &, qui dignitates aliavè beneficia Ecclesiastica canonicè consecuti sunt, Sacros Ordines illis annexos recipere sub amissionis pœna jubentur, c. Cum in cunctis 7. §. Inferiora de Elect. c. 1. de Stat. & qualit. & c. Licet canon. 14. de Elect. in 6. Imò, ad Ecclesias Parochiales sine Sacerdotii recipiendi intentione promoti, ex illis provenientes fructus non faciunt suos, sed eos restituisse tenentur, ex Constitutione

Bonifacii VIII. c. Commissa 35. de Elect. in 6.

Puritas animæ seu conscientia exigit 15. immunitatem ab omni labe seu culpa graviore: ad cuius consecutionem & perfectionem plurimùm confert desiderium vivendi secundum Divinæ & Ecclesiasticæ legis præcepta, studiumque Theologicarum & Moralium Virtutum. Eam verò Animæ puritatem clericis omnibus, præsertim Sacerdotali, Pontificali, aliavè dignitate Ecclesiastica conspicuis, pernecessariam & sollicitè procurandam, omnino exploratum est; cum illi ex officio suo imprimis deputati sint ad laudandum suavè intercessione placandum Deum: Non sit autem speciosa laus in ore peccatoris, Ecclesiastici cap. 15. v. 9. qui displicet Deo; ut periculum sit, ne ejus intercessione irati numinis animus ad vindictam provocetur potius quàm placeatur, can. In gravibus 3. q. 7. Panormit. ad hanc Rubr. n. 3. Deinde sanctam & immaculatam hostiam Deo offerant fumantque: eam autem oblaturum ac sumpturum deceat, Ut sit sanctus, innocens, impollutus & segregatus à peccatoribus Hebr. cap. 7. v. 26. utque Probet seipsum; ne, si hostiam illam, sive sanctissimum Christi corpus & sanguinem fumar indignè, iudicium sibi manducet ac bibat, non dijudicans corpus Dimini, 1. Corinth. cap. 11. v. 29. Demum sint ministri Christi & dispensatores mysteriorum Dei, 1. Corinth. cap. 4. v. 1. sive à Christo Domino institutorum Ecclesiæ Sacramentorum: quæ cum fontes sint Gratia sanctificantis, eorum administratores ac dispensatores munditiâ cordis & cogitationis puritate excellere, Fidei Speique firmitate & fervore Charitatis, omniumque virtutum aliarum ornamentis decoratos esse, est necesse; ut sancta tractare ac sumere valeant sanctè; &, dum fideles ceteros

gratos

gratos reddunt Deo, ipsi tanquam Gratia Divina exsortes non reprobentur, contra monitum Apostoli 1. Corinth. cap. 9. v. 27. De hæstenus declarata vitæ clericalis Honestate

16. Dubium est primò, an prima tonsura & Ordines minores recipi nequeant sine intentione in clericatu Deo in Ecclesia serviendi. Illum certè & hos sine tali intentione, imò cum proposito in clericatu non perseverandi & conjugii inveniendi licite aliquando recipi, ait Laiman *Lib. 4. tract. 9. cap. 7. n. 2. in fine*, ductus exemplò Rectorum Academicorum, in una alterave generalium studiorum Universitate eà solum intentione minores Ordines aut primam saltem tonsuram recipere solitorum; ut essent capaces jurisdictionis in clericos exercendæ.

Verùm, quia ab hoc usu in Academicis illis recessum: & ubi earum Rectores Ecclesiastici non sunt, jurisdictio in Clericos fere in illarum Pro-Cancellarios, Sacræ Facultatis Decanos, aliasve personas Ecclesiasticas translata est, non magni valoris ab usu illo ducitur argumentum, & verisimilius culpâ non vacat Ordinum minorum & primæ etiam tonsuræ receptio sine intentione Deo serviendi in clericatu, vel cum istius deferendi proposito attentata, ut non obscure insinuat S. Synodus Trident. *cap. 4. cit.* primâ tonsura initiari prohibens eos, *De quibus probabilis conjectura non est, eos non secularis judicii fugiendi fraude*, & Ecclesiastici fori privilegiò fruendi animò, *sed ut Deo fidelem cultum præsentent, hoc vitæ genus elegisse*; his enim verbis sine animo fidelem Deo cultum præstandi, & solâ privilegiò illò gaudendi intentione primam tonsuram recipientem S. Synodus apertè arguit fraudis ac deceptionis, quæ utique culpâ non vacat; atque idcirco, ne privilegiò illò fru-

endi animò facile committatur, eadem S. Synodus *sess. cit. cap. 6.* primâ tonsuram & minoribus Ordinibus initiatos fori Ecclesiastici privilegiò defendi in posterum noluit: nisi beneficium, ratione cujus ad spirituale officium obligantur, actu habeant, vel habitum & tonsuram clericalem deferentes alicui Ecclesiæ ex mandato Episcopi inserviant, vel in seminario clericorum, vel in studiis quasi in via ad majores Ordines versentur.

Quantumvis autem tonsuram illam & minores Ordines contra Ecclesiæ mentem sine intentione fidelem Deo cultum præstandi in clericatu, & hunc deferendi animò recipiens non vacet culpâ, istam tamen (malò sine, circumstantiâ sequiore & contemptu seclusis) lethalem esse dicere non ausim cum Navarro *Manual. cap. 25. n. 108.* Sanchez *Lib. 7. de Matrim. disp. 31. n. 17.* Bonacina *disp. 8. de Sacram. q. unic. p. ult. in fine* & Diana *p. 1. tract. 8. resol. 10.* contra alios, numero & nomine non inferiores, in ejusmodi Ordinum & tonsuræ clericalis receptione gravem culpam agnoscentes, & præcipuè permotos paritate cum eo, qui Religiosi Ordinis Novitiatum ingreditur animò non profitendi, sed ad seculum redeundi.

Sed paritas cum isto non est; cum enim iste in re gravi decipiat Prælatum, ad Religionis Novitiatum, Institutum & secreta cognoscenda, vitæque Regularis communionem admittere non intendentem nisi eum, qui in ea, quam præ se fert vocatione constans fore speratur; eum enim, qui talem se fingit, cum non sit, à gravi culpa meritò non absolvunt *cit.* Sanchez *n. 20.* & Laiman *n. 2.* & ad sumptuum in eum factorum restitutionem rectè obligat Gobat *Experient. tract. 8. n. 30.* licet aliud sentiat de proposito receptione primæ tonsuræ & Ordinum mino-

minorum; quod horum, sine animo perseverandi in clericatu, receptio minus Ecclesiastica & Seculari Republicæ, quam Religioni præjudiciosa & gravis sit assumptio habitus & ingressus in Novitiatum sine animo perseverandi.

18. Dubium secundo est, an ad beneficium parochiale recipiendum necessaria sit Sacerdotalis Ordinis recipiendi & in clericatu perseverandi intentio absoluta, vel sufficiat conditionata: nisi superveniens nova circumstantia seu causa suadeat mutationem voluntatis, v.g. nisi ante sacrum Ordinem receptum status clericalis minus convenire iudicetur: nisi primogenitus aut unicus frater decesserit, aut prolem masculam non susceperit: nisi opulentum & ad familiam conservandam vel ad odia & lites extinguendas opportunum matrimonium se offerat: cujusmodi conditionatam intentionem sufficere cum Soto *Lib. 10. de Justitia q. 5. art. 6.* negat Gutierrez *Q. Q. Canon. lib. 2. cap. 5. n. 22.* per motus textu *c. Commissa cit.* cujus §. *Ceterum Bonifacius VIII. Si, inquit, promoveri ad Sacerdotium non intendens parochialem receptoris Ecclesiam, ut fructus ex ea per annum percipias, ipsam postmodum dimisurus (nisi voluntate mutata promove fueris) teneris ad restitutionem fructuum eorundem; cum eos receptoris fraudulenter.*

19. *ter.* Verum, quia non absolutam, sed conditionatam quoque Sacerdotii recipiendi intentionem habens Ordinem illum sacrum suscipiendi voluntate non caret, §. *cit.* dispositione non obstante, conditionatam ejusmodi intentionem in clerico beneficium parochiale acceptaturo sufficere, cum Navarro *Manual. cap. 25. n. 118.* verisimilibus affirmant Sanchez *cit. Lib. 7. disp. 45. n. 10.* Lessius *Lib. 2. de I. & I. cap. 34. n. 131.* Garcias *p. 3. de Benefic. cap. 4. à n. 46.* Lai-

man *Lib. 4. tract. 2. cap. 14. n. 9.* & alii. Ratio est; quia hujusmodi conditionata intentio sæpe valde rationalis, & non reprobata est ab Ecclesia, ex ejusmodi causis factas beneficiorum remunerationes sine difficultate admittente; quod iis non raro magna bona promoveantur.

Dubium est tertio de eo, qui cum parochiale beneficium recipit, adhuc dubius hæret, an ad sacros Ordines promoveri & in clericatu persistere velit; nam & hunc à fructuum restitutione absolvit Garcias *cap. 4. cit. n. 49.* ita dubitantem cum volente sub conditione confundens, aut hac in re faciens parem. Sed perperam; alia enim, quam sub conditione volentis, ambigentis ratio est; cum enim is, qui an ad Sacerdotium ascendere & persistere in clericatu, vel hunc deserere velit, dubius & anceps est, ad Ordinem illum ascendendi necdum habeat voluntatem, ejusmodi Ordinem exoptans beneficium parochiale acceptare nequit, ex eoque acceptato perceptos fructus restituere in utroque foro tenetur, vigore §. *Ceterum cit.* nisi, animo postea mutato dubioque deposito, intra annum sacris Ordinibus initiatur, aut saltem eos recipiendi propositum habeat, *cit.* Sanchez *n. 10.* Laiman *n. 10. questio 1.* & Palao *Tract. 13. disp. 4. p. 7. n. 5.*

Dubium quarto est an §. *Ceterum cit.* dispositio afficiat solas Ecclesias & beneficia parochialia; illa enim dignitates quoque curatas comprehendit, existimat Valquez *de Benefic. cap. 3. n. 33.* quod hujusmodi dignitates parochialibus beneficiis æquiparentur: eademque illarum, quæ istorum, ratio sit; cum sub annexi Ordinis sacri recipiendi conditione etiam ipsæ conferantur, §. *Inferiore cit. & c. 1. de Stat. & qualis.* Quin

Quia Garcias *cit. cap. 4. n. 38.* & ab eo relati alii §. *cit.* dispositionem porrigi, ajunt, ad beneficia simplicia, quibus sacer Ordo est annexus; quod ab eo, qui talis Ordinis recipiendi intentione caret, æque fraudulenter hujusmodi, quam ab alio parochiale beneficium acceptetur, ex eoque provenientes fructus percipiuntur.

Verius tamen §. *cit.* dispositione neque dignitates curatæ neque simplicia beneficia afficiuntur; quia tam *c. Licet canon.* quam §. *Cæterum cit.* tenor parochialium duntaxat beneficiorum facit mentionem: dispositio autem beneficiorum aut fructuum privationem inducens, ut *c. S. cit.* est, cum pœnalis sit, extensionem à casu expresso ad non expressum non admittit, *arg. Reg. Odis 15. S. Reg. In panis 49. in 6. cit.* Navarrus *n. 118.* Sotus *q. 3. art. 6.* Sanchez *n. 13.* & alii relati à *cit. Garcia n. 35.*

Neque dignitatum & simplicium beneficiorum eadem, quæ parochialium, ratio est. Dignitatum quidem, cum; quia ejusmodi dignitates diversæ à parochialibus beneficiis rationis sunt, & tanquam ab his diversæ referuntur §. *Inferiora cit.* tum verò; quia ad illas promoti, si intra annum ad Sacerdotium moniti non ascendant, dignitatibus receptis privari jubentur Synodali decreto 22. Trident. *Sess. 24. cap. 12. de Reformat.* non, ut parochialia recipientes, etiam nullâ monitione præcedente, ipsò jure privati asseruntur, *c. Licet, S. Cæterum cit.* Simplicium autem beneficiorum; quia minorem culpam continet sine sacri Ordinis recipiendi intentione facta acceptatio beneficii simplicis, quam curati; cum in hoc, non etiam in illo agatur de periculo animarum.

23. Dubium quintò est, an qui parochiale beneficium sine Sacerdotii intra an-

num recipiendi intentione acceptat, ex illo provenientes ac perceptos fructus restituere ante omnem sententiam teneatur. Ratio dubitandi est; quod beneficii collatio ei facta Jure subsistat; cum, si voluntate mutatâ intra annum incipitur sacerdotiò, beneficium cum perceptis fructibus retinere valeat sine nova collatione, argumentò satis perspicuò, collationem ex qua antè facta beneficium obtinuit, fuisse validam, & ex ea perceptorum fructuum dominium ipsi acquisitum; ac proinde eos non restituendos ante sententiam criminis declaratoriam; quòd ante hanc jure jam quæsito per restitutionem se privandi obligatio in conscientia non detur, per tradenda *Lib. 5. tit. 37. n. 18.* Verum, quia juxta ibidem dicenda *n. 16.* hoc de jure absolute quæsito, non primùm quærendo aut solummodo quæsito sub conditione procedit: ex ejusmodi autem beneficium fructus quæsiti non sunt absolute sed sub conditione recipiendi Ordinis sacri, vel purgandæ fraudis & voluntatis per sacerdotalis Ordinis intra annum receptionem mutatæ, eò ipsò; quòd fraudis purgatio & voluntatis mutatio secuta intra annum non sit, percipientis desinunt esse, *arg. l. Necessario §. 1 ff. de Periculo & Commodo rei vend.* Quare fructus, ex beneficio sine sacerdotii intra annum recipiendi voluntate perceptos, ante omnem sententiam restituendos, cum Glossa *fin. in c. Commissa cit.* Franco *ibid. §. Porro n. 2.* & Dominico §. *Illum n. 2.* rectè sustinent *cit.* Sanchez *n. 10.* Lessius *n. 100.* Laiman *n. 10.* & Valquez *cit. cap. 3. n. 41.*

Dubium est sextò, an, si parochiale beneficium sine sacerdotalis Ordinis recipiendi intentione acceptans voluntatem mutet, & Ordine illò incipitur, ante eam voluntatis mutationem perceptos fructus

fructus restituere teneatur. Quod contra Sotum *cit. q. 5. art. 6.* communis DD. sententia merito negat, & negandum §. *Ceterum cit.* non obscure innuatur; cum ex isto fructus ante percepti restitutioni obnoxii sint: *Nisi* ejusmodi beneficium percipiens *mutatâ voluntate* ad sacerdotium intra annum *fuerit promotus*. Unde à contrario inferitur, antè, etiam cum fraude, perceptos restitutioni obnoxios non esse, si *mutatâ voluntate* intra annum ad sacerdotium fuerit promotus. Cum ergo cum fraude percepti ii tantum fructus sint, qui percepti fuerunt ante ejusmodi voluntatis mutationem, secutâ hâc mutatione, ante eam percepti fructus restitutioni obnoxii procul dubio non erunt; quòd eâ mutatione fraus purgetur, ut cum *Glossa in S. cit. V. Mutatâ* advertunt *cit.* Sanchez n. 7. Lessius n. 133. & Valquez n. 35.

25. Dubium septimò est, an, qui beneficio bona fide & cum sacerdotalis Ordinis intra annum recipiendi intentione obtentò, postea verò *mutatâ voluntate* sacros Ordines non recipit, vel à clericatu omnino recedit, ad perceptorum fructuum restitutionem teneatur. Certum est, talem non teneri ad restitutionem perceptorum ante voluntatis mutationem; quòd circa hos ulla fraus commissa non sit.

26. Idem de fructibus, post animi mutationem intra annum perceptis, cum Navarro *cit. n. 118.* sustinent *cit.* Sanchez n. 11. Lessius n. 134. & Palao p. 7. n. 9. Ratio est; quia beneficium antè legitime obtentum, animò etiam *mutatò*, non amittitur ante lapsum anni, *c. Commissa cit. pr. & c. Licet canon. cit. V. Is etiam*, & fructuum post mutationem voluntatis perceptorum privatio ullò jure non est expressa; cum §. *Ceterum cit.*,

disertè sermo sit de parochialis beneficii dolosa receptione sine animo ascendendi ad Ordines sacros: à qua ad beneficii, bonâ fide obtenti, malitiosam retentionem non rectè ducitur argumentum, partim; quia dolosæ beneficii receptioni §. *cit.* imposita fructuum restitutio poenalis & odiosa est: partim verò; quia gravis delinquit, beneficium malâ fide & sine sacerdotii recipiendi intentione acceptans, ut ejus fructus per totum annum percipiat, quàm illud bonâ fide obtentum, *mutatâ voluntate* & sacerdotalis Ordinis intra annum recipiendi intentione depositâ retinens, ut residuò anni tempore percipiat fructus ex illo provenientes, ut probè observant DD. *cit.* licet talem, compertâ & probatâ fraude, fructibus à *mutatâ voluntate* tempore perceptis & ipsò quoque beneficio privari posse, inficias non eant.

Dubium est octavò, an ad fructuum perceptorum restitutionem etiam obligetur, qui beneficium parochiale acceptat animò id permutandi aut aliter resignandi. Quod resolvendum est auxiliò distinctionis; vel enim sacrum presbyteratûs Ordinem recipiendi, beneficio inserviendi, & huic annexis oneribus satisfaciendi animus habet, vel non? si posterius hoc, eum periside, ut non residentem, fructus ex illo provenientes restituere teneri, satis exploratû est ex §. *Ceterum cit.* quòd in re gravi decipiat Ecclesiam, beneficiis deserviendi animum in collatiis exposcentè, *arg. c. fm. de Rescript. in 6. & l. Generaliter 52. §. 1. C. de Episc. & Cleric.* Si prius, eum ad fructuum restitutionem obligari & graviter peccare, cum Navarro *Consl. 24. de Prab. & dignit. n. 2.* negant *cit.* Sanchez n. 12. & Lessius n. 136. quòd beneficium recipiens id perpetuò retinere non teneatur; & si, donec id ex permutationis

tionis vel alia causa resignandi opportuna se offerat occasio, ei deserviat & satisfaciatur oneribus annexis, Ecclesia ulum vel saltem notabile detrimentum non patiat. Hactenus de restitutions intentionis. Nunc de animæ puritate, requisita ad vitæ Clericalis honestatem.

29. Dubium est non, an & quomodo ea sive, ut etiam loquuntur, fides & probitas ministri necessaria sit ad Sacramentorum administrationem. Qua in re frequentissimè DD. calculò approbata est distinctio inter administrationis valorem & honestatem.

Et illum quidem sive Sacramenti valorem à clerici & cujuscunque alterius ministri fide ac probitate, seu vitæ honestate interna non pendere, Catholica & à S. Synodo Tridentina Sess. 7. can. 22. de Sacram. definita veritas est; cum, Novæ legis Sacramentorum valorem & efficaciam à probitate & puritate animæ ministri pendere, neque voluerit Christus Dominus, neque fuerit conveniens; quia Christus illis contulit vim causandi gratiam sanctificantem ex opere operato & meritis suis, non ex ministri sanctitate: quæ si ad valorem necessaria foret, omnia Sacramenta dubia redderentur; quòd, an minister in Gratia vel lethalis peccati statu sit, ignoremus. Unde, si Sacramenti substantialia, materia scilicet & forma cum debita intentione, à ministro adhibeantur, Sacramentum validè administrabitur, quantumvis minister in peccatum mortale & ipsam hæresin lapsus sit, S. Thomas 3. p. 2. q. 64. art. 5. Suarez 3. p. disp. 13. s. 4. Laiman Lib. 5. tract. 1. cap. 5. n. 6. & Bonacina disp. 1. de Sacram. q. 3. p. 2. §. 5. n. 1.

30. Istam verò, sive Sacramentalis administrationis honestatem à clerici ministri fide, probitate, seu honestate morum interna pendere, & cujuscunque Sacramenti in peccati mortalis statu scienter

peractâ administratione à clerico grave peccatum committi, cum cit. Doctore Angelico & TT. aliis tradunt ceteri DD. pro hac & priori quoque distinctionis parte allegantes *can. Omnia 1. q. 1. & can. fin. 15. q. 8.* quorum locorum priori S. Augustinus, *Omnia*, inquit, *Sacramenta, cum ob sint indignè tractantibus sive ministrantibus, profunt per eos dignè sumentibus.* Posteriori relatum Nicolai I. ad Bulgaros, *De Sacerdote, quò cum adulterii aliòve gravi crimine pollutus Sacramenta administrare presumpsit, consulentes, Responsum est, Ab eo, usquequo judicio Episcoporum reprobat, communicatio percipienda est; quoniam mali bona ministrando se tantummodo laudant: & cerea sax accensa sibi quidem detrimentum prestat, aliis verò lumen in tenebris administrat: & unde aliis commodum exhibet, inde sibi dispendium præbet.* Eòdem fere sensu Gregorius IX. clericos pro quolibet peccato quoad se ipsos, non quantum ad alios suspensos asserit *c. fin. de Cohabit. cleric. & mulier.* quòd, licet ipsi officium suum, priusquam penituerit, obeundò, v.g. sacrificandò graviter peccent, aliis pro quibus offerunt sacrificium, profunt. Ratio est; quia clerici eò ipsò; quòd ex officio suo sint publici ministri Christi & novæ Legis Sacramentorum dispensatores, magnam irreverentiam, tam in ipsum Christum Dominum, quam in Ordinem & officium suum committunt, quando in inimicitia Dei &, diabolice servitutis statu non depositò, sancta tractare indignè &, dum ipsi peccatorum fordibus inquinati sunt, per sacramentorum administrationem sanctissimorum Christi meritorum thesaurum dispensare temere præsumunt. Rationi huic non parùm roboris addit ipsorum collatio cum antiquæ Legis sacerdotibus ac Levitis; cum enim in his exigeretur sanctitas

specialis, & quicumque corporis maculâ aut immunditiâ aliquâ inquinati essent, à sacris & sacerdotio severissimâ comminatione removerentur, *Sacerdotes, qui accedunt ad Dominum sanctificentur, ne percussat eos, Exodi cap. 19. v. 22. & Omnis homo, qui accesserit ad ea, quæ consecrata sunt, in quo est immunditia, peribit coram Domino, Levitici cap. 22. v. 3.* quanta sanctificatio sive honestas vitæ, præsertim interna & animæ puritas exposcetur in sacerdotibus & cæteris novæ Legis Sacramentorum ministris? cum hi Ordinatione sacrâ ad functiones dignitate ac virtute multò quàm illi præstantiores deputati & dispensatores sint novæ Legis Sacramentorum, ex virtute meritorum Christi conferentium grâtiâ, quæ spiritualis vita & sanctitas est animarum, futuræque in cælo gloriæ pignus.

31.

Atque hæc resolutio quoad utramque partem verisimiliùs non solum in Episcopis & presbyteris, sed in diaconis quoque & cæteris clericis, imò & laicis procedit; ut quoadcunque sacramentum aliquod, sive ex proprio officio, ad quod per sacram Ordinationem deputati sunt, sive proprio ministrò deficiente per accidens publicè aut privatim ministraturi sunt, statum Gratiæ procurare teneantur: & si illud in peccati mortalis statu scienter ministrarent, graviter delinquant, ut cum Navarro *in can. 1. §. Sacerdos dist. 6. de Penit. n. 10.* sentiunt Vasquez *cit. disp. 136. cap. 3. n. 38.* Petr. Ledesma *de Matrim. q. 42. art. 3. §. Ad ultimum & Palao Tract. 18. disp. unic. p. 5. n. 9.* contra non paucos & magni nominis Theologos, verisimiliter asserentes, ad statum Gratiæ procuracionem Sacramenti receptioni quidem quoscunque, administrationi verò præmittendam, eos duntaxat graviter obli-

gari, qui illa ministraturi sunt ex officio, ad quod per ordinationem specialiter sunt deputati. At, licet hos ad Sacramenta dignè administranda præ aliis graviter obligari, inficias non eam, gravis tamen culpæ reatum contrahi existimo etiam ab aliis, illa ministrare præsumentibus in statu peccati mortalis; quòd gravis irreverentia & injuria Christo fiat, si ejus personæ representatio, & thesauri meritorum dispensatio ab hoste Dei & diaboli mancipio assumatur.

Excipiendus tamen est casus necessitatis ita urgentis; ut, si moribundi infantis Baptismo, vel alterius in ultimo agone constituti Sacramentali absolutio- ni peccati mortalis sibi conscius sacerdos præmittere vellet Confessionem aut etiam Contritionem, periculum esset, ne moribundus sine Baptismo vel absolute- ne decedat; quòd tali casu ipsa Sacramenti celeriter ministrandi necessitas irreverentiam Christo & sacro Ordini inferendam purget, & à peccato excuset, *cit. Laiman n. 8. & Palao n. 9.*

Dubium est decimò, an paritas animæ seu conscientia à graviore peccati labe immunitas clericis necessaria sit ad alios Ordinum actus exercendos. Et minorum quidem Ordinum actuum exercitium in statu peccati mortalis graviter peccaminosam esse, DD. passim negant. Majorum autem actus proprios in eo statu exerceri sine gravi peccato non posse, Sylvester *V. Clericus 2. n. 2. ad finem Navarrus Manual. cap. 25. n. 72.* Cajetanus *in 3. p. q. 64. art. 3. ad 1.* & alii desumunt ex *c. fin. de Temp. Ordinari.* quòd textu relati Gregorii IX. *De Sacerdotibus vel alijs clericis, qui per reatum adulterii, perjurii, homicidii, vel falsi testimonii bonum conscientia recte perdidexunt, consulti rescriptum est, Si non penituerint, monendi sunt & sub interminatione Divini*

32.

33.

Divini iudicii obestandi, ut in testimonio sae damnationis in susceptis Ordinibus non ministerent. Cui Apostolico rescripto accedit ex Divino Jure petatum exemplum Oza 2. Reg. cap. 6. v. 7. repentina morte percussus, ob indecentem contactum Arcae, cui per contactum illum illata non minor est irreverentia, quae sancto sacrificio & sanctissimo Euchari- stiae Sacramento inferitur per diaconi aut subdiaconi peccatorum sordibus inquina- ti solenne ministerium ad Altare.

At, licet ista relata DD. Opinioni probabilitatem non modicam conferant, non minus tamen probabilis & benignior est doctrina Soti in 4. dist. 24. q. 1. art. 4. ad 1. citr. Suarez disp. 16. f. 3. Vasquez disp. 136. n. 50. Bonacinae q. 3. p. 3. s. 2. ad 4. & Palao p. 6. n. 22. quibuscum moderni TT. permulti non - Sacramentales Ordinum functiones indiscriminatim omnes, ac proinde non solum Evangelii & Epistolae decantationem solennem, sed collationem quoque primae Tonurae, sacri Chriftatis consecrationem, Benedictiones aquae, olei, Nuptiales, & ipsam etiam Ecclesiae, Altaris & Sacrorum vasorum consecrationem, similesque actus alios (uti & Verbi divini praedicationem) graviter peccaminosos esse negant ex eo; quod à lethali culpa conscii exerceantur. Ratio est; quia memoratarum functionum indigno exercitio lethalis culpa non committitur ob irreverentiam in Christum Dominum ejusque merita; cum enim functiones illae alicujus Sacramenti consecratio & administratio non sint, per eas Chrifti meritorum thesaurus non dispensatur, & non confertur gratia ex opere operato; neque etiam ob irreverentiam, quae fit Ordinibus, quorum exercitium & actus sunt, cum; quia tales actus etiam sunt functiones solennes Ordinum minorum, quorum in gravi peccato execu-

tione lethalem plerique, & non patet venialem etiam culpam committi negant; tum vero; quia eo ipso; quod functiones memoratae ad sanctificationem ex opere operato conferendam proximè non tendant, indignum eorum exercitium ad lethalis culpa gravitatem non ascendit; cujusmodi culpam, ex plurium DD. sententia, etiam non commisit Oza: licet incautus contactus Arcae, ad augendam ejus reverentiam, à Deo temporali morte fuerit punitus.

Neque huic resolutioni adversatur *e. fin. cit.* quia imprimis hoc textu non condita nova, sed solummodo explicata est Lex Naturalis: & recitata verba exaudienda sunt secundum materiam subiectam & qualitatem ministerii; cum non indiscriminatim ministerium Ordinis quodcumque, obitum extra Statum Gratiae, graviter peccaminosum sit; hoc certe nemo facile asseret de ministerio seu functione etiam solenni Ordinum minorum. Deinde; quia *e. cit.* clerici de peccatis non poenitentes ministrare dicuntur non in damnationem, sed in damnationis testimonium; quod ipso ministerio, quod sanctum est, testentur se propter peccata ante commissa damnatione esse dignos; cum hanc ipso ministerio non promereantur; nisi hoc tale sit, quod in peccato mortali obire graviter prohibitum, aliunde constat. Demum; quia graviter prohibitum cujuscumque Ordinis ministerium tum demum est, cum ejus actus in peccati statu exercetur cum scandalo, vel cum formali aut virtuali contemptu, vel cum proposito ministerium ita continuandi, ut cum *cit.* Suarez f. 3. advertit Laiman *cit. cap. 5. n. 10.*

Dubium undecimè est, an clericus peccati mortalis sibi conscius Sacramenti administrationi praemittere teneatur confessionem Sacramentalem: vel satisfaciat, si ante

si ante illam eliciat Contritionem. Quã de re, licet quoad cetera Sacramenta Jure nihil definitum reperiam; atque idcirco à Sacramenti ministro statum Gratia per Contritionem reparari sufficiat, Sacramenti tamen Eucharistia sumptioni, ac proinde hanc antecedenti illius consecrationi à sacerdote, qui gravis peccati se reum agnoscit, Sacramentalem confessionem præmitti necesse est, juxta illud Apostoli, *Probet autem seipsum homo, & sic de pane illo edat & de calice bibat; qui enim manducat & bibit indignè, judicium sibi manducat & bibit, non dijudicans Corpus Domini, 1. Corinth. cap. 11. v. 28. & 29.* Qualis autem ea probatio sit, explicat S. Synodus Tridentina *Sess. 13.* cujus *cap. 7.* de Eucharistia loquens ait, *Ecclesiastica autem Consuetudo declarat, eam probationem necessariam esse, ut nullus sibi conscius mortalis peccati, quantumvis sibi contritus videatur, absque præmissa Sacramentali Confessione ad sacram Eucharistiam accedere debeat. Quod à Christianis omnibus, etiam ab iis Sacerdotibus, quibus ex officio incubuerit celebrare, hæc sancta Synodus, perpetuò servandum esse, decrevit.* Quibus verbis non Consilium duntaxat, sed Præceptum proponi, & ex isto Confessionem differri non posse, Alexander VII. luculenter valde declarat *decretò 18. Martii 1666.* editò inter alias Neotericorum laxioris sensûs Doctorum etiam proscribens ac damnans duas, ad propositam dubitationem pertinentes Propositiones: quarum prior & à Papa damnatarum 38, est, *Mandatum Tridentini factum Sacerdoti ex necessitate cum peccato mortali confitendi Quamprimùm, est Consilium, non Præceptum: Posterior verò & 39. Illa particula Quamprimùm intelligitur, cum Sacerdos suo tempore confitebitur. Quare ante Missæ sacrificium & sanctis-*

simæ Eucharistia sumptionem per peccatum mortale amissum Gratia Statum, per Sacramentalem Confessionem reparandi necessitas omnino explorata est.

Dubium tamen duodecimò est, an 35. ea necessitas tolli valeat contrariâ Consuetudine: cujus resolutio pendet ex ejus Origine; cum illam, si ex Naturali vel Divino Jure descendat, ulla Consuetudine tolli non posse, extra omnem controversiam sit; quòd Naturali & divino Juri quacunque Consuetudine non possit aliquatenus derogari *c. fin. de Consuetudine*, & hæc, quatenus ejusmodi Juri derogat, apertè corruptela sit, & nuncupatur *c. cit. ut Lib. 1. Tit. 4. n. 38.* est dictum.

Ex quo autem Jure ea, de qua agimus, necessitas descendat, inter DD. controversia, istiusque verisimilior resolutio est, illam descendere ex Jure Divino, latò à Christo Domino, & à S. Paulo *l. cit.* promulgatò. Ratio est; quia Ecclesia declaravit verbis illis, *Probet autem seipsum homo*, ab Apostolo proponi præceptum, de Sacramentali Confessione à fidelibus Eucharistia sumptioni & Missæ celebrationi à Sacerdotibus præmittenda, ut ex recitato S. Synodi decreto liquet: Apostolus autem præceptum hoc non proponit, ut conditum à se: sed ut acceptum à Christo Domino; quia imprimis id subjicit verbis, *Ego enim accepi à Domino; quod & tradidi vobis, v. 23.* quæ ad omnia subjècta referri videntur. Deinde; quia Corinthios reprehendit; quòd absque probatione, de qua ipse loquitur, de pane illo ederent & de calice biberent: cui reprehensionis locus non fuisset, si ejus probationis præceptum non traditum antè, sed ab ipso primùm conditum fuisset; cum leges ac præcepta non ad præteritos, sed ad futuros actus referantur, *c. Cognoscetes 2. & c. fin. de Constitut.* Demum; quia eam probationem Apostolus fidelibus pec-

bus peccato gravatis proponit, tanquam unicum remedium vitandi Eucharistiæ sumptionem indignam: cujusmodi remedium non esset, neque Corinthiis fuisset, si ante latum à Christo non fuisset. Quæ ratio, à Sacerdotibus & fidelibus cæteris, mortalis peccati conscientiam habentibus, Sacramentalem confessionem celebrationi Missæ & Eucharistiæ sumptioni ex præcepto Divino præmittendam, Soto in 4. dist. 12. q. 12. art. 4. Covarruvie in c. Alma p. 1. §. 1. n. 7. cit. Suarez f. 3. concl. 3. Vasquez disp. 207. à n. 40. & aliis præcipui nominis T. T. merito persuasit.

Neque contra eam facit; quòd S. Synodus præceptum illud pro Apostolico non obicere habuerit, dum communicare volenti revocandum in memoriam ait præceptum Apostoli; quia deducta ratio non obscure evincit, S. Synodum loqui de præcepto, non ab illo primùm condito, sed Corinthiis solummodo promulgato.

Neque etiam; quòd, licet divini Juris sit præceptum, ut ante Eucharistiæ sumptionem homo se probet, non tamen illius Juris sit probatio per Sacramentalem confessionem potius, quàm per Contritionem; fere sicut licet divini Juris sit præceptum sumendi Eucharistiæ, istius tamen sumptio annua non divini, sed Ecclesiastici tantùm est Juris, c. Omnis utriusque 12. de Penit. & remiss. Non, inquam, etiam hoc contra illam Doctorum sententiam facit; quia probationem, de qua loquitur Apostolus, ex præcepto ab isto promulgato per Confessionem faciendam Ecclesiæ consuetudo non introduxit, sicut introduxit, ut communio esset annua: sed solummodo declaravit, ut Synodalis decreti lectio planum reddat.

☞ (O) ☞

ARTICULUS III.

De ejusdem Vitæ Clericalis Honestate Externa.

SUMMARIUM.

36. Maximopere ista Clericis commendata est à Concilio Tridentino.
37. Consistit 1. in morum & conversationis integritate,
38. Castitatem sive abstinentiam ab omni Libidine,
39. Præsertim in Sacerdotibus & Curatis:
40. Sobrietatem sive abstinentiam ab inebriatione,
41. Atque ad æquales hancus provocacionem,
42. Et Avaritiæ fugam exposcentem.
43. Judex Ecclesiasticus admittere nequit munera.
44. Esculentia tamen aliquando modica & sponte oblata,
45. Et in debiti laboris compensationem accipere non prohibetur.
46. Pro injusta vexationis omissione nihil exigi à judice:
47. A parte tamen litigante offerri ei aliquid potest.
48. II. In decentia habitus externi,
49. Præter alia excludente gestacionem armorum illicitorum:
50. Quibus tamen clericum spoliare nequit judex secularis.
51. Ad vestem & Tonsuram Clericalem adstringuntur clerici Majores & beneficiati,
52. Juxta morem regionis & Episcopi ordinationem.
53. Minores clerici habitum & Tonsuram non deferentes Sc. non gaudent privilegio Fori.

54. Canso